

Jälle õitsevad sinilill, pakata-
vad lehepungad ja lõõritab
lõoke. Jälle popsubat väljadel
traktor ja langeb mulda see-
me.

Nagu igal kevadel. Kõik na-
gu korduks, ent ometi on iga
lill, iga pung, iga rohulible,
iga kevad ainulaadne, kordu-
matu. Kui ainult on silmi nä-
gemiseks ja südant mõistmi-
seks.

Kevad on ärkamine, on noo-
renemine, on uuenemise aeg.
Eks see igavene uuenemine
võla igaihesse meist, ega's
inimesed muidu oleks kevaditi
reipamad, rõõmsamad, lootus-
rikkamad.

On väga sümboolne, et just
kevadel, 1. mail sirutavad
maailma rahvad üksteisele
käte. Sirutavad lootuses ra-
hule, võrdusele, üksmeelele,
õiglusele, sõprusele. Et rahust,
vendlusest, kõigi inimeste hea-
olust on huvitatud ennekõike
töötavad inimesed kui kõigi
väärtuste ja hüvede loojad,
siis on nemad ka selle suure
soliidaarsuspüha lipukandjaks.

Aeg, mis lahutab meid eel-
misest maipäevast, pole too-
nud kaugeltki mitte kõigi
lootuste ja nõudmiste täitu-
mist. Pole kohutavamast muu-

sikat suurteki- ja raketika-
nonaadist, õhutiirjesireenide
huilgamisest ja püssikuuli vi-
linast, sest nende täga sei-
sab elu ja kevade antipood —
surm ja purustamine. Ent
relvade kontsert ei vaiki Lõu-
na-Vietnamis, aeg-ajalt rõka-
tab ta Lähis-Idas. Fašismi võr-
sed on oraseks kasvamas,
Lääne-Saksamaal lõõtsutakse

geda, miljonid surevad arsti-
abita, miljonid elavad hursti-
kuis. Kuigi inimene pole ku-
nagi loonud nõnda palju ma-
teriaalseid ja vaimseid väärtu-
si, pole ta olnud kunagi
nõnda võimas ja rikas kui tä-
napäeval.

Pole vist suuremat vaenlast
kui ükskõiksus, too egoismi
rammus kasvupind. Algab see

MAIPÄEVAD

lõkkele revanšilõket. Hiinas
ei vaibu hüsteerilised ja ässi-
tavad natsionalismikarjed,
Ameerikas plaanitakse raketitõrjesüsteemi ehitamist,
seega võidurelvastumise õhu-
tamist. Inimgeeniuse ja tööta-
jate meistikate loodud väärtu-
sed teenivad Marssi, kuid
miski, mis on pandud tema al-
tarile, ei muutu iial taas lei-
vaks, lihaks, korteriks, laste-
aiaks, koolimajaks.

Aga leivast, korterist, koo-
limajast on maailmas suur
puudus. Praegu, just selsamal
kaunil maipäeval nälgivad
miljonid, miljonid ei oska lu-

pisiasjadest. Kas või sellest,
et pöördume vaikides kõrvale
huligaanist, kui ükskõikse
«mis see minusse puutub»
õlakehitusega hiilime mööda
purjuspii tõllerdavast alae-
lisest, kui pigistame silma
kinni pisivarguste ja kel-
muste puhul. Muidugi, peame
austama kodanike vaba-
dust, peame hindama igaihe
isikupära ja individuaalsust,
ent ei tohi harjuda ja vaiki-
misega heaks kiita ühiskonna
harmoonia rikkumist. Kui
lepime halvaga käeulatuse
kaugusel, mis siis imestada,
kui meid jätvavad külmaks

kannatused, mida elavad läbi
need, kes nälgivad, kes pea-
vad pommide ja napalmi eest
maa-alustesse urgastesse pei-
tu pugema, kes oma tõeks-
damiste eest vanglatesse ja
koonduslaagritesse topitakse.

Endaõigustustest ükskõiksus-
el muidugi puudust pole.
«Mis mina sinna parata saan!»
kehitatakse õlgu. «See ei muu-
da midagi, mis mina arvan
või ütlen.»

Mis Juhan ütleb, see töö-
poolest midagi ei muuda. Kui
seda aga ütlevad Juhan, Ivan,
Jean, Johann, John, Ali, Jen,
muutub see reaalseks jõuks.
Unistagem korra, et kõigi
maade töötajad deklareerivad:
me ei tooda ühtki pommi,
ühtki sõjalennukit, ühtki
püssi. Ega toodakski. Kas siis
oleksid sõjad võimalikud?

Muidugi on see utopia. Vä-
hemalt praegu. Puudub ju
kohati maailma tööliste endi
ridades vajalik ühtsus.
Liiga suured on
majanduslikud ja rahvuslikud
erinevused, liiga suur on propa-
ganda uim, mis uduvinena
maakera ümbriseb. Võõraste
kätetööst määratud varandu-
si kokkukühveldanud magna-

did on küllalt kavalad ja osa-
vad, et inimkonna geniaal-
seid avastusi raadio, televi-
siooni ja trükisõna näol enda
teenistusse rakendada.

Sõjaoht, aatomisurma hirm
sisendab pessimismi, ängistab
inimesi, nende meeleolu, filo-
soofiat, elujulgust. Samal ajal
dikteerib just see hirm järjest
enam vajadust liituda, luua
ühist rinnet.

Kümneid ja kümneid kordi
on töötajate üksmeeleavaldu-
sed demonstreerinud, et olu-
kord pole lootusetu, et kapi-
tali ülekohtu ja vägivalda
kantsid pole vallutamatud:
streikijad on sundinud tööta-
su ja -tingimusi parandama,
demonstratsioonide laine on
arreteeritud patriootide ees
vanglavaravad avanud, maail-
ma rahvaste otsustav «ei!» on
mõnegi meeletu avantiüri eos
lammatanud.

Inimväärsust elust, rahust,
õnnest on huvitatud kõikide
maade töötajad. Seepärast
on iseandastmõistetav, et just
nemad 1. mail võitluslippude
alla kogunevad.

Nad teevad seda iga kevade-
l, sest kevad on lootus, on
ärkamine, on elu.

O. TOOMING

